

This brief overview of the main features of the traditional Lemko folk ware indicates that traditional Lemko ware had some outstanding features which were unique in kind. On the other hand, considering the geographical location of the Lemko territory, many features were similar to, or were influenced by the neighboring cultures (Polish and Slovak). That leads to a conclusion - ethnical identity of Lemko sub-ethnos was oriented towards Ukrainian culture. Such orientation allowed Lemko culture to save its uniqueness despite having to suffer many assimilating attempts.

Key words: Lemko folk ware, identity, influence, intercultural dialogue.

УДК: 130.2 + 124.4

Кірієнко Анастасія Олександрівна
аспірант кафедри теорії та історії
культури, Національна музична академія
України ім. П. І. Чайковського

**МИСТЕЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ В. В. ВАСИЛЕВИЧА 1940-1950 РОКІВ
В КОНТЕКСТІ ПИТАННЯ ДЕТЕРМІНАЦІЇ ІСТОРИЧНИМ ЧАСОМ ТВОРЧОГО
ПРОЦЕСУ**

Стаття містить огляд творчої діяльності видатного українського хормейстера В. В. Василевича на тлі історичних подій 40-50 х рр. ХХ ст. Автор наголошує на тому, що формування творчого світогляду митця знаходиться у тісній взаємодії з навколишньою реальністю і в безпосередній залежності від неї. Доводиться актуальність дослідження на сучасному етапі проблеми детермінації історичним часом, історичними подіями творчого процесу, його безпосереднього впливу на формування, становлення та розвиток мистецьких уподобань та творчого кредо митця.

Ключові слова: творчість, творчий процес, історичний час, історична подія.

У сучасній науці, зокрема культурології, питання впливу історичного часу на формування творчої особистості, що відкриває нові можливості для аналізу культурної ситуації різних епох, а також взаємодії людини з соціальною реальністю, набуває все більшої актуальності. Дослідники (В. Татаркевич, О. Кривцун, О. Асмолов та ін.) відмічають, що в першій половині ХХ ст. розгортається, небачений протягом останніх століть, «культ творчості» як основа виникнення принципово нової культури. Характерною рисою «культу творчості» теоретики називають трансформацію поняття «творчість», що, у зв'язку із розгортанням швидкої індустріалізації суспільства наприкінці ХІХ – початку ХХ ст., включає в себе сферу науки та техніки. Відтепер творчою людиною вважається не тільки митець, але і дослідник та винахідник.

За твердженням української дослідниці О. Вельдбрехт, протягом ХХ ст. творчість все більше стає необхідною для суспільства передусім не в культурній, а в науково-технічній царині та пов'язується з пошуком нових знань та їхньою матеріалізацією в умовах швидкого зростання темпу життя. Саме в цьому розумінні проблема творчості увійшла до класичної радянської психології із хрестоматійними сферами художньої (мистецької), наукової та технічної творчості [2, 67-71].

Питання взаємодії історичного часу і творчого процесу надзвичайно складне і багатогранне. Проблеми детермінації історичним часом творчого процесу присвячені роботи як зарубіжних (А. Бергсон, К. Юнг, М. Гайдеггер, Н. Аббаньяно, В. Візгін, П. Гайденко, А. Павленко), так і вітчизняних (Л. Левчук, С. Курбатов, А. Лой, В. Панченко) дослідників різних поколінь. Оскільки факторів, що впливають на творчий процес багато, однозначно простежити закономірність залежності творчого процесу митця від історичної реальності складно. Проте, намітити загальні точки дотику двох явищ одного соціально-історичного виміру можливо. Звуживши коло дослідження до конкретної особистості, можливо виявити конкретні причини детермінації історичним часом творчого процесу. Проте, не варто узагальнювати їх, і пам'ятати, що окрім чисто зовнішніх факторів, які впливають на творчий процес, кожна окрема особистість має цілий ряд індивідуальних психологічних людських якостей, котрі не можна випускати з уваги, і які також є важливими формотворчими елементами процесу творчості.

Як зазначає з цього приводу Л. Кияновська, «щоби пізнати художню сутність творчого світогляду будь-якого митця, а тим більше виявити зв'язок історичного часу і творчого процесу,

неодмінно слід насамперед пізнати ті імпульси, які випромінюються з реальності, ним пережитої і осмисленої, з історії нації, для якої він працює, і з надр якої він виріс. Адже будь-який творчий процес здійснюється не механічно сконструйованим генератором ідей, і не абстрактним носієм класової (національної, соціальної і т. д.) свідомості, а живою людиною з її сподіваннями, пристрастями, злетами і падіннями, геройськими вчинками і помилками. Все, що доводиться їй пережити, знаходить свій відбиток у тому, що вона творить [4, 4].

Дійсно, світогляд людини, її особистість формується не тільки у взаємодії з її соціальним оточенням, у родинному колі, а й під впливом реального історичного часу певної епохи та в рамках певних соціально-історичних умов. Особливо цей факт стосується людей творчих професій, які по-своєму відчують оточуючий світ та найтонші порухи будь-яких подій, глибоко пропускаючи їх через себе. В підтвердження даного факту погоджуємось з думкою сучасного українського філософа-естетика Л. Левчук: «митцям властива не лише здатність бачити глибше та ширше за інших, але вони є тією єдиною категорією людей, які проникають у принципи універсальної філософії. Наділений особливою силою природи, митець, глибше й повніше за інших пізнає світ» [5, 397].

У зв'язку з цим, питання впливу історичного часу на формування творчої особистості та творчий процес, зокрема, набуває все більшої актуальності в сучасній науці (культурології, мистецтвознавстві, музикознавстві). Слід також наголосити, що особливої актуальності ця проблема набуває в контексті теорій постмодернізму, з його відмовою розглядати історію, як лінійний, закономірний процес, як об'єктивну реальність. Так, згідно позиції Ж.-Ф. Ліотара, Ж. Дельоза, Ф. Гваттарі історія уявляє собою спалахи певних подій у певному часовому просторі, інтерпретація яких має випадковий характер, адже одна і та само подія кожною людиною переживається по-своєму (суб'єктивно). З цього філософи роблять висновок, що історія не може бути об'єктивною, адже складається з безлічі суб'єктивностей. Саме цим підходом можна пояснити відмінність доль різних митців, що жили і творили в одну і ту саму епоху.

Зауважимо, що аналіз творчості митця-виконавця, наприклад диригента або диригента-хормейстера, представляє собою певну складність, адже митець, на відміну від художника, поета чи письменника, не залишає «матеріальних» точок дотику до свого творчого кредо. В нашій роботі ми спробуємо проаналізувати вплив історичного часу, історичних подій на становлення творчої особистості та формування творчого кредо українського диригента-хормейстера Володимира Владиславовича Василевича (1911-1962).

Як зауважила Л. Лещук, «історично так склалось, що у нашого народу провідники не політичні діячі, а зі сфери духу – митці. Якщо подивитись у відносно далекі 50-ті р. ХХ ст., то після жахливого тотального винищення українства німецьким фашизмом, а особливо сталінським режимом, коли все передове, сильне, сміле, прекрасне відійшло у вічність, в Сибір, у кращому випадку – в підпілля чи покинуло береги Вітчизни, справжнім ковтком свіжого повітря стала рідна музика, що її дарував народу Митець. Ті поодинокі, недосконалі записи, все ж доносять до нас Дух того часу. А він завжди у прекрасному, у тому – чого прагне народ, він співзвучний прагненням душі народу» [8, 91-92]. Це твердження якнайповніше стосується життя та творчості видатного українського хормейстера – В. Василевича. Його діяльність, як видається, могла б слугувати цілком переконливою ілюстрацією того, як кризь призму однієї талановитої творчої особистості можна пізнати на певному етапі розвиток культури, освіти, науки, взаємозалежність естетики творчих напрямків від історичних подій цілого регіону – тим більше, такого своєрідного у своєму розвитку краю, як Галичина.

На нашу думку, в даному контексті, мистецька діяльність видатного хорового диригента, Заслуженого діяча мистецтв України, В. Василевича представляє особливий інтерес. По-перше, весь творчий та життєвий шлях майстра хорової справи, а отже, формування та становлення його творчого світогляду, відноситься до найсуперечливішого періоду в історії нашої держави 1911-1962 рр.: період двох світових війн, міжвоєнного лихоліття та невтомної боротьби українців за збереження власної незалежності. По-друге, як керівник хорових колективів, виконавський стиль яких вплинув на розвиток хорового мистецтва у всій Західній Україні, В. Василевич здійснив неоціненний вклад у розвиток музичного життя Галичини в окреслений період та у розвиток хорової естетики виконання в особливості.

Нажаль, наукових розвідок присвячених мистецькій діяльності маестро майже немає. Лише у 2008 р. стараннями крайнина В. Василевича, доцента Львівської національної музичної академії, І. Чупашко, друком вийшла монографія «Володимир Василевич. Воля і доля», присвячена життю та творчості хормейстера, основою якої послужили роздуми та спогади його колег, учнів, послідовників та рідних. В контексті ж впливу історичного часу на творчу особистість, мистецька діяльність В. Василевича розглядається вперше.

Отже, в історії розвитку хорового мистецтва України ХХ ст. В. Василевич був чи не найколеритнішою фігурою поряд з такими уславленими особистостями, як Д. Котко, О. Сорока, П. Муравський та Є. Вахняк. Доля нарекла маестро недовгий вік та прожив він його із надзвичайною блискавичністю, залишивши яскравий слід в історії західноукраїнської хорової культури¹[8, 191].

Зауважимо, що на початку ХХ ст., в умовах чужоземного поневолення, головним чинником розвитку музичного життя на землях Західної України було зростання національної самосвідомості, що виявилось у процесі організації культурно-просвітницьких і співочих товариств. Як стверджує сучасна українська дослідниця І. Бермес, основною формою мистецького спілкування в окреслений історичний період на теренах Західної України, стала хорова музика, «що увійшла в різні сфери суспільного життя – громадсько-політичну, релігійну, навчальну та інші. У складних умовах тогочасного життя давня традиція хорового співу часто набувала суспільно-політичного змісту і відчутно сприяла значному піднесенню усіх сфер культурного життя» [1].

Отже, саме історичні умови зумовили той факт, що все своє життя В. Василевич свідомо покладає до вітваря хорової справи: спочатку, як активний організатор співочих товариств, а у повоєнний період, як хормейстер капели «Трембіта» та керівник студентського хору Львівської національної музичної академії ім. М. В. Лисенка. Самовіддана праця маестро на ниві духовного відродження стала рушійною силою мистецького життя, а хор як жанр музикування – виразником духовних запитів народу, його почувань, реального історичного буття.

Звісно, першоосновою формування естетичного смаку, творчих уподобань, мистецьких поглядів для будь-якої особистості є освіта та соціальне оточення. Здобуваючи освіту спочатку, з 1932 р., на юридичному факультеті в Ягеллонському університеті в Кракові, а з 1934 р. у Львівській духовній академії, В. Василевич ні на мить не припиняв мистецької діяльності, хоч ще й не мав на той момент музичної освіти. Односельчани згадували, що з приїздом на канікули, майбутній хормейстер збирав навколо себе співацький гурт людей різного віку, піднімаючи дух українського села. У звітах про діяльність «Просвіти» с. Стара Могильниця, йдеться: «Дня 23 липня 1933 р. церковний фестон в Будзанові заходом о. Михайла Галабурди ... Співав хор під діриг. (диригуванням – А. К.) Василевичом Вол. (Володимиром – А. К.) абсолювентом гімназії з Могильниці» [3, 10].

Професійну музичну освіту В. Василевич отримує набагато пізніше, у зрілому віці, спочатку вступивши на вокальний факультет Львівської національної консерваторії ім. В. М. Лисенка 1939 р., з волі батька, що «перед смертю благословив рідного сина на велику життєву дорогу, яка неодмінно повинна привести до храму величі людського духа, і цим храмом мала стати музика» [8, 197]. А згодом, поновить, перерване роками Другої світової війни, навчання на диригентсько-хоровому факультеті з 1944 р. Вже з 1945 р. В. Василевич був назначений хормейстером капели «Трембіта», а з 1955 р. стає центральною фігурою на ниві мистецько-хорової педагогіки. З часом він очолив кафедру хорового диригування та був призначений деканом музично-педагогічного факультету Львівської консерваторії.

Основоположне значення освіти, як основи формування мистецького смаку хормейстера В. Василевича, підкреслює і теперішній керівник капели «Трембіта», Заслужений діяч мистецтв України М. В. Кулик²: «В. Василевич був митцем виключно європейського спрямування. Це виходило з різних обставин, які формували його музичну особистість ... Його вчителями були відомі музиканти, які теж здобували освіту в Європі, це д-р С. Людкевич, д-р Б. Кудрик, д-р З. Лисько. Також велика кількість його друзів музикантів походила з європейських країн. Ці обставини формували його музичний світогляд».

Проте з огляду на усе вищевикладене зазначимо, що окрім того, що будь-яка особистість формується безпосередньо під впливом живих прикладів і настанов старшого покоління видатних майстрів, треба враховувати і той факт, що кожна окрема особистість власним серцем сприймає оточуючу реальність, події, що відбуваються навколо, пропускає все це крізь своє серце, і обирає власний шлях реакції на неї.

Усе творче життя В. Василевича пов'язане з хоровою капелою «Трембіта» особливою творчою лабораторією, естетика виконання якої, визначала загальні смаки і уподобання в музично-хоровій культурі Західного регіону в окреслений період.

¹ 28 червня 1962 р. життя В. Василевича трагічно обірвалось в авіакатастрофі поблизу м. Адлер.

² Цитата Миколи Васильовича Кулика, з інтерв'ю Заслуженого діяча мистецтв України, керівника капели «Трембіта» люб'язно наданого мені у Львові в серпні 2014 року. Завдяки розмові з хормейстером доповнилась інформація не тільки про життя та творчість В. Василевича, але й про події, настрої, культурне життя Західної України в період воєнних і повоєнних років ХХ ст.

Зазначимо, що хорове мистецтво, на відміну від сольного виконавства (та й інших видів індивідуальної творчості), у самому процесі творення передбачає задіяння великої кількості людей. І це не просто певна кількість. Український хормейстер І. Чупашко слушно відмічає, що «хор в «класичному» тогочасному (радянському) розумінні – це організований колектив, котрий своєю діяльністю повинен втілювати у життя ідеї комуністичної партії і радянського уряду. Приймаючи до уваги час і місце, вдумаймося, чого від хорів очікували національно-патріотичні сили? А чого вимагали компартійні органи, і як на це реагував, відчуваючи своє музично-патріотичне призначення, керівник цього хору, що тонко відчував ситуацію бажаючи максимально її використовувати для українського мистецтва» [8, 5].

Як зазначає М. Кулик, з початком Радянської окупації зміни у сфері культури торкнулись усіх напрямків, зокрема і вокально-хорової: «Модним» стає співати надто голосно і не дуже стрійно. У вокальному звучанні переважає надмірна тембральна металізація і дуже широке вібрато. Воно і не дивно, бо змінився репертуар. Духовну музику заборонили, репертуар заповнили пісні про Леніна і колгоспне життя. За своєю вокальною організацією ця музика оперувала такою естетикою звукоутворення. Можна тільки уявити собі життя музиканта, що увібрав кращі європейські традиції, але опинився у ворожому музичному середовищі. І це репертуарно-музичне середовище заздалегідь передбачає культурний регрес по відношенню до європейської культури».

Передати загальний дух епохи та підтвердження фактів скеровування тематики музичних творів в окреслений період допомагають численні огляди культурного життя Галичини в періодичних виданнях. Зокрема, «Радянський Львів» № 5-6 за 1946 р. містить інформацію, що: «До відзначення Дня Перемоги, у Львівській Державній Консерваторії відбувся великий концерт за участю Львівської капели «Трембіта» та симфонічного оркестру філармонії. Були виконані твори радянських композиторів, присвячені Великій Вітчизняній Війні: «Переможцям Слава» Ревуцького, «Пісня про Вітчизняну війну» Барвінського та інші» [6, 73].

І тут, на нашу думку, на прикладі мистецької діяльності В. Василевича, маємо змогу простежити межу між «модною», насаджуваною новою естетикою, яку приймала більшість творчої інтелігенції, і внутрішніми, особистими уподобаннями та переконаннями конкретного митця. Розуміючи історичну ситуацію та шляхи культурного розвитку, диктовані нею, окремі митці, зокрема і В. Василевич, змушені були прийняти певний вибір, намагаючись через свою творчу діяльність зберегти для української хорової культури набуті знання і вміння, сповідуючи власні естетичні принципи та канони. В цьому контексті важливою є думка М. Кулика, стосовно принципів в роботі, які сповідував В. Василевич і які стали першою сходинкою до розвитку естетики хорового виконавства цілого краю, адже, як зазначає керівник «Трембіти», репетиції, які проводив В. Василевич, чи то в капелі «Трембіта», чи в студентському хорі Львівської консерваторії, чи інших хорових групах, показували приклад роботи над двома важливими аспектами: перше, навіть українські народні пісні, які було дозволено співати, В. Василевич в незвичайний спосіб трактував підкреслюючи їхню глибинність, патріотичність, старався попереду виокремити національну сутність; по-друге, робота над виконавською вокально-хоровою технікою базувалася на глибокому знанні європейської традиції вокалізації, вирівняності звучання, інтонаційній та ритмічній досконалості. М. Кулик зауважує: «З одного боку, в Радянські часи у Львові можна було почути хори, що співали широко вокально і розхитано інтонаційно, тобто, при повній відсутності розуміння вокального ансамблю. А з іншого боку, – в хорі В. Василевича панувала система злагодженого музикування, вихована на традиціях В. А. Моцарта, Й. С. Баха, Г. Ф. Генделя».

Повертаючись до питання детермінації історичним часом, точніше, історичними подіями, творчого процесу, на прикладі мистецької діяльності В. Василевича, зазначимо, що його (В. Василевича) вплив на естетику хорового виконавства на теренах Західної України був неоціненним. А саме таким, що в умовах насадження нового (радянського) розуміння культури, він не тільки залишався вірним європейській манері хорового виконавства, а й активно використовував набуті знання та особисті уподобання в своїй творчій діяльності, в роботі з професійними та аматорськими хоровими колективами.

За своє коротке творче життя В. Василевич встиг зробити дуже багато, насамперед для розвитку хорової справи на Західній Україні. Якщо проаналізувати репертуар виконуваних ним творів, то це не що інше, як «духовне вікно в Європу» для молодих, спраглих духовної свободи, митців – українців сьогодення та майбутнього. Митець приділяв багато уваги світовій класиці, але у центрі його поля зору була музика українська, зокрема, твори галицької композиторської школи. Активну концертну діяльність капели «Трембіта» в середині ХХ ст., простежуємо на основі чисельних відгуків та статей у періодичних виданнях окресленого періоду. Жодне свято, важлива подія не відбувались без участі

хорової капели «Трембіта». Наприклад, газета «Вільна Україна» містить відгук на концерт з творів львівських композиторів, що відбувся 30 січня 1949 р. у концертному залі обласної філармонії: «виконувались хорові твори композиторів Людкевича, Колеси, Анатольського, Ярославенка... Твори львівських композиторів виконували Українська державна капела «Трембіта»...» [7].

Неоціненним є внесок В. Василевича і у популяризацію творів галицьких композиторів XIX ст. – М. Вербицького, С. Воробкевича, В. Матюка, Г. Топольницького.

Як відмічає Ю. Зубрицький-Вінява (племінник В. Василевича), не раз він (*В. Василевич – А. К.*) говорив, що «боротись за свою націю і свою державу можна різними способами, хто як вміє і залежно від таланту, освіти, сміливості і можливостей. Його знаряддям боротьби переважно була музика, хори, пісні глибоко фольклорні і народні» [8, 64].

Аналізуючи життя видатного українського хормейстера та суспільного діяча В. Василевича, крізь призму історичних подій, за яких відбувалось формування його світогляду, приходимо до висновку, що, окрім музичних здібностей та таланту, історичні події відіграють основоположну роль у формуванні творчої особистості. Так, історичні події 1940-1960 рр., принесли багато втрат та розорення на українські землі. Проте, разом з тим наша історія поповнилась прізвищами таких відданих синів своєї Батьківщини, як В. Василевич, все творче життя котрого було покладене до вітваря незламності українського духу. «Україну він ... любив любов'ю вірного сина, мистецькою зброею захищаючи українське...» [8, 29].

Література

1. Бермес І. Л. Хорове життя Дрогобиччини першої половини ХХ століття в контексті духовного розвитку Галичини : автореф. ... канд. мистецтвознав. : спец. 17.00.03 – «Музичне мистецтво» / І. Л. Бермес. – К. : 2006. – 20 с.
2. Вельдбрехт О. О. Культурно-історична еволюція уявлення про творчу особистість / О. О. Вельдбрехт // Практична психологія та соціальна робота. – 2009. – № 10. – С. 67-71.
3. Державний архів Тернопільської області, ф.234, оп.1, спр.129, арк. 10
4. Кияновська Л., Федоришин В. Микола Колеса: композитор, диригент, педагог, діяч національної культури : навчальний посібник / Л. Кияновська, В. Федоришин // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.npu.edu.ua!/e-book/book/html/D/im_kiov_kolessa_tom1/Elektronpidr.pdf
5. Левчук Л. Т. Некласична естетика: досвід першої половини ХХ ст. / Лариса Тимофіївна Левчук // Естетика: Підручник. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – С. 390-400.
6. На відзначення Дня Перемоги // Радянський Львів. – 1946 р. - № 5-6. – С. 73.
7. Хроніка культурного життя // Вільна Україна. – 1949 р. – № 22 (1724).
8. Чупашко І. П. В. Василевич. Воля і доля. / Іван Петрович Чупашко. – Львів : Афіша, 2008. – 216 с.

References

1. Bermes I. L. Khorove zhyttya Drohobychchyny pershoyi polovyny XX stolittya v konteksti dukhovnoho rozvytku Halychyny : avtoref. ... kand. mystetstvoznav. : spets. 17.00.03 – «Muzychne mystetstvo» / I. L. Bermes. – K. : 2006. – 20 s.
2. Vel'dbrekht O. O. Kul'turno-istorychna evolyutsiya uyavlennya pro tvorchu osobystist' / O. O. Vel'dbrekht // Praktychna psykholohiya ta sotsial'na robota. – 2009. – № 10. – S. 67-71.
3. Derzhavnyy arkhiv Ternopil's'koi oblasti, f.234, op.1, spr.129, ark. 10.
4. Kyuanovs'ka L., Fedoryshyn V. Mykola Kolessa: kompozytor, dyryhent pedahoh, diyach natsional'noyi kul'tury : navchal'nyy posibnyk / L. Kyuanovs'ka, V. Fedoryshyn // [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu : http://www.npu.edu.ua!/ebook/book/html/D/im_kiov_kolessa_tom1/Elektronpidr.pdf
5. Levchuk L. T. Neklasychna estetyka: dosvid pershoyi polovyny XX st. / Larysa Tymofiyivna Levchuk // Estetyka: Pidruchnyk. – K. : Tsentr uchbovoyi literatury, 2010. – S. 390-400.
6. Na vidznachennya Dnya Peremohy // Radians'kyi L'viv. – 1946 r. № 5-6. – S. 73.
7. Khronika kul'turnoho zhyttya // Vil'na Ukrayina. – 1949 r. - № 22 (1724).
8. Chupashko I. P. V. Vasylevych. Volya i dolya. / Ivan Petrovych Chupashko. – L'viv : Afisha, 2008. – 216 s.

Кириенко Анастасія Александровна, аспірантка кафедри теорії і історії культури, Національна музичальна академія України ім. П. І. Чайковського

ТВОРЧЕСКАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ В. В. ВАСИЛЕВИЧА 1940-1950 ГОДОВ В КОНТЕКСТЕ ВОПРОСА ДЕТЕРМИНАЦИИ ИСТОРИЧЕСКИМ ВРЕМЕНЕМ ТВОРЧЕСКОГО ПРОЦЕССА

Статья содержит обзор творческой деятельности выдающегося украинского хормейстера В. В. Василевича на фоне исторических событий 40-50-х гг. ХХ в. Автор подчеркивает, что формирование творческого мировоззрения маэстро находится в тесном взаимодействии с окружающей реальностью и в непосредственной зависимости от нее. Доказана актуальность исследования на современном этапе проблемы

детерминации историческим временем, историческими событиями творческого процесса, его непосредственного влияния на формирование, становление и развитие художественных вкусов и творческого мировоззрения хормейстера.

Ключевые слова: творчество, творческий процесс, историческое время, историческое событие.

Anastasiya Kiriienko, postgraduate student of the theory and history of culture chair, P.Tchaikovsky National music academy of Ukraine

CREATIVE ACTIVITY OF V. V. VASILEVICH IN 1940-1950 YEARS IN THE CONTEXT OF QUESTION OF DETERMINATION OF HISTORICAL TIME OF CREATIVE PROCESS

The article focuses on the creative process of determination of historical time, as a direct component of the formation and development of a culture, an example of creative activity is the Ukrainian conductor Vladimir Vasilevich. Methodological framework in the context of the issue is the works of L. Kiyanovskaya, L. Levchuk, I. Chupashko, as well as archival materials.

Though the process of influence of historical events on all spheres of social life, and especially in the field of creativity, there is a natural and seemingly obvious, problem of determination that this point has not been studied enough. The question of the impact of historical time on the formation of a creative personality is becoming increasingly important in modern musicology, opening up new possibilities for the analysis of the cultural situation of the various epochs and its interaction with social reality.

Narrowing the range of study to a particular person, the author not only focuses on the most obvious factors of determination of historical time, the creative process, but also compares them with a range of individual psychological human qualities that can not be overlooked, and which are also important formative elements of the creative process, as any creative process is not mechanically constructed generator of ideas and not an abstract class carrier (national, social, etc.) of consciousness, and a real person with his hopes, passions, ups and downs, heroic acts and errors. All that is necessary for him to go through, is reflected in the fact that he creates.

Particular emphasis in this article is devoted to the review of the life and career of Vladimir Vasilevich, whose work seems could serve as a convincing illustration of how through the prism of one talented person at a certain stage of the development of culture, education, science, the interdependence of aesthetics creative directions from the historical events of the entire region - especially this kind in its development of the region as Galicia can be found.

On the example of the life and creative activity of choirmaster considered shaping the worldview of man, his personality, not only in the interaction with its social environment in the family circle, but also under the influence of certain real historical time period and under certain socio-historical conditions. This fact is especially important when it comes to the people of creative professions, who feel the world in their own way and the finest motion of any events, deeply passing through them.

In the final section of the article the impact of creative activity of V. Vassilevich on the aesthetics of choral performance in the Western Ukraine is summed up. Namely, in the conditions of new (Soviet) understanding of the culture, he not only remained faithful to the European style of choral performance, but also actively used the acquired knowledge and personal preferences in his artistic career, working with professional and amateur choirs.

During his short creative life V. Vassilevich managed to do a lot, especially for the development of choral affairs in the Western Ukraine. If we analyze the repertoire of works executed by him, it is not nothing but a «spiritual window to Europe» for young, eager to spiritual freedom, artists - Ukrainian present and future. The conductor paid much attention to the world's classics, but in the center of his field of vision was Ukrainian music, in particular, the works of the Galician school of composition.

Analyzing the life of the prominent Ukrainian choirmaster and public figure Vladimir Vasilevich, through the prism of historical events which took place against the background of the formation of his worldview, we conclude that, in addition to musical ability and talent, historical time plays a fundamental role in the formation of a creative personality. Historic events 1940-1960 brought a lot of losses and ruins to the Ukrainian lands. However, at the same time our history was enriched with the names of the sons of the homeland devotees as V. Vassilevich, all the creative life were put to the altar of the invincibility of the Ukrainian spirit.

Despite the fact that in the study of the question of determination of the creative process of the historical time we see a positive trend of active growth of scholarly attention to this problem, yet at the moment the special studies related to these threads can be counted on the fingers.

Furthermore, in-depth study of the creative process of determination of the historical time in close connection with the activities of famous creative people, will open up new horizons in the study of world culture pages.

Keywords: creativity, creative process, historical time, historical event.